

L'INCENDI DE LA RIBERA D'EBRE

La gestió del bosc i l'agricultura, etern compte pendent

L'abandonament dels boscos i d'antics camps de conreu propicia l'expansió de grans incendis com el de la Ribera d'Ebre. L'arranjament de camins i la proliferació de nous conreus són útils per a minimitzar els danys de les flames

Flix F.M.A./A.P.

Els experts ho van advertir ràpidament. A banda de la sequera i de les condicions especialment adverses de la setmana passada, la situació d'abandonament en què es troben els boscos afectats pel greu incendi a la Ribera d'Ebre va ser un factor clau per a entendre la voracitat de les flames. La falta de manteniment d'hectàrees i hectàrees de zones forestals és una realitat a les Terres de l'Ebre, però també en molts altres punts de Catalunya.

Fa uns anys, moltes d'aquestes zones boscoses eren camps agrícoles, o si més no, terrenys on hi havia certa activitat agrícola. Amb el temps, i especialment en el cas de la comarca ebrenca, els pagesos han anat deixant de treballar la terra i el bosc ha fet acte de presència. "És un problema de llarg recorregut", apuntava, en declaracions

al diari ARA Marc Talavera, doctor en biologia per la Universitat de Barcelona i especialista en agroecologia. "Actualment, el treball agrícola està molt poc valoritzat, és difícil treure'n rendiment econòmic i, com a conseqüència, els agricultors opten per abandonar-

Els camps de conreu i la neteja del bosc frenen l'expansió de les flames

lo". El preocupant despoblament que viuen les Terres de l'Ebre, doncs, també es tradueix en un escàs manteniment de terrenys, la majoria dels quals són de propietat privada.

I quan això passa, l'equació és fàcil d'entendre: sense manteniment, creix la densitat d'arbres, pro-

lífera la malesa i la brutícia, i tot plegat es converteix en autèntic combustible en cas d'incendi, que facilita la propagació de les flames a una velocitat de vertigen i, per tant, en complica l'extinció. "El nord de la Ribera d'Ebre té molta superfície de boscos abandonats, on hi ha una quantitat considerable de sotabosc sec que no necessita gaire per començar a cremar", coincidia Guillem Argelich, tècnic forestal del Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre (Copate). Argelich afegia que ara per ara, i de nou degut a la sequera, les fortes calors i l'abandonament dels boscos, "la majoria dels boscos de les Terres de l'Ebre estan preparats per ser víctima d'incendis molt difícils d'extingir".

Aquest panorama no és difícil de corroborar: les imatges que arribaven de l'incendi a la Ribera d'Ebre mostraven una zona inhòspita, se-



Imatge on s'aprecia que alguns camps llaurats es van salvar de l'incendi i -a la dreta-

ca, sovint de difícil accés, on predominaven els boscos densos, principalment de pi blanc, i els barrancs. El paisatge, doncs, xoca amb les mesures que s'aconsella implantar per a evitar la ràpida propagació de les flames. Entre d'altres, arreglar camins perquè hi puguin passar els equips d'emergència, posar punts d'aigua i crear les anomenades àrees estratègiques, petites clarianes que actuen de tallafoc i permeten als bombers atacar l'incendi.

La situació, doncs, evidencia un cert qüestionament sobre els plans de prevenció d'incendis a Ca-

talunya. També en declaracions al diari ARA, Joan Rovira, secretari general del Consorci Forestal de Catalunya, admetia una certa ineficiència dels programes de previsió. "Les ganes i la voluntat crec que hi són, però falten els recursos i el pressupost".

Els experts coincidixen a dir que la resposta ràpida pot ser un pla que garantisca neteja més efectiva d'estes zones, tant les públiques com les privades. Però que això no és suficient. Talavera, per exemple, va una mica més enllà en un article d'opinió publicat en el seu blog personal i titulat 'Tots som piròmans'.

EL CAS D'UN PAGES JOVE

Sobreposar-se a les flames i a la burocràcia

Santiago Querol és un dels pocs pagesos joves que es dediquen professionalment al camp al nord de la Ribera d'Ebre i el foc ha cremat completament una de les seues finques. Tenia plantades oliveres joves i el camp, llaurat i desbrossat, va amortir les flames, però no va poder salvar ni el sistema de reg ni els troncals. "És un cop molt important. No per la producció que perdem, sinó per a posar-la en

marxa un altre cop". Arrancar i replantar les oliveres i tornar a posar el reg li pujarà 300.000 euros i triarà a veure guanyar uns cinc o sis anys, explica.

Des de la seua altra finca a Ascó s'observa la diferència entre un camp treballat i modernitzat i l'entorn, on els pins i la malesa s'han menjat les velles oliveres i els marges de pedra. Fa dos mesos va comprar el tercer terreny a Flix, i te-

nia intenció de posar-la en funcionament ràpidament, però assegura que va topat amb l'administració: "Volem netejar-la de pins i oliveres velles per a plantar-ne de joves i hem hagut de gastar-nos 6.000 euros en dos informes ambientals. Ens haurien de rebre amb les mans obertes perquè estem fent tallafocs", i afegix que tot plegat li suposarà un retard de quatre o sis mesos més. / DANI SAINZ



Santiago Querol i la seua esposa Rosa, davant del camp d'oliveres que els queda després que l'altre haja cremat en l'incendi. / DANI SAINZ